

EROTUOMARITOIMINNAN OHJESÄÄNTÖ

I Ohjesääntömäärittely

Tämä ohjesääntö on tarkoitettu Suomen koripalloliiton alaisten kilpailujen erotuomaritoiminnan järjestelyohjeeksi.

Erotuomareiden pelinjohtomääräykset ovat FIBA:n kulloinkin voimassa olevissa virallisissa pelisäännöissä. Niistä ei erotuomareilla ole lupa poiketa muutoin kuin kotimaisia kilpailuja varten vahvistetuissa kilpailusäännöissä ja sarjamääräyksissä mainituin tavoin.

Liittohallituksen nimeämällä erotuomariyksiköllä on oikeus asettaa erotuomareiden noudatettaviksi tätä ohjesääntöä täydentäviä ohjeita tai määräyksiä. Se myös huolehtii erotuomaritoiminnan järjestelystä, valvonnasta ja koulutuksesta.

Muutokset tähän ohjesääntöön tekee liittohallitus erotuomariyksikön esityksestä.

II Erotuomariluokitus

Erotuomarit luokitellaan kohdan V perusteiden mukaan seuraavasti:

- 0 Kv-erotuomari (KVE)
Erotuomariyksikkö esittää FIBA:lle kansainvälisiksi erotuomareiksi valittavat erotuomarit.
- 1 SM-sarjaerotuomari (SME)
Erotuomariyksikkö määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatason tuomitsemaan Korisliigan otteluita, edellyttäen, että he suorittavat vaadittavat testit ja läpikäyvät koulutukset hyväksyttävästi. Erotuomariyksikkö valitsee kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka kutsutaan SME-tuomarien koulutusryhmään.
- 2 Pääsarjaerotuomari (PSE)
Erotuomariyksikkö määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatason tuomitsemaan I-divisioonan A ja B sekä Naisten Korisliigan otteluita, edellyttäen, että he suorittavat vaadittavat testit ja läpikäyvät koulutukset hyväksyttävästi. Erotuomariyksikkö valitsee kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka kutsutaan PSE-tuomarien koulutusryhmään.
- 3 Liittoerotuomari (LTE)
Erotuomariyksikkö määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatason tuomitsemaan Naisten I-divisioonan, miesten II-divisioonan, nuorten SM-sarjojen otteluita sekä nuorten valtakunnallisen I-divisioonan otteluita, edellyttäen, että he suorittavat vaadittavat testit ja läpikäyvät koulutukset hyväksyttävästi. Erotuomariyksikkö valitsee erotuomarikouluttajien, nimeäjien tai alueiden erotuomariryhmien suosittelemista ehdokkaista ne erotuomarit, jotka kutsutaan kansalliselle erotuomariklinikalle (KEK). Suorittamalla kansallisen erotuomariklinikan hyväksyttävästi läpi sertifioituu liittoerotuomariksi (LTE).
- 4 Sarjatuomari (SAE)
Erotuomariyksikkö määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatason tuomitsemaan naisten II-divisioonan ja miesten III-divisioonan otteluita.

- 5 Alue-erotuomari (ALE)
Erotuomariyksikkö määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatasonaan tuomitsemaan naisten III-divisioonan, ja miesten IV-divisioonan otteluita sekä alueen järjestämiä nuorten otteluita.
- 6 Nuorisoerotuomari (NUE)
Erotuomariyksikkö määrittää kilpailuvuosittain ne erotuomarit, jotka ovat oikeutettuja ylimpänä sarjatasonaan tuomitsemaan alueen järjestämiä nuorten otteluita.
Nuorisoerotuomari toimii yleensä aputuomarina, jonka parina on aina vähintään alue-erotuomari.

Erotuomariyksikkö voi tarvittaessa korottaa tai alentaa erotuomarin luokan.

III Erotuomarilisenssit

Erotuomariyksikkö luokittelee määrittämiensä perusteiden mukaan erotuomarit kansallisiin luokkiin.

Erotuomarikouluttaja raportoi erotuomariyksikölle perus- ja jatkokurssin hyväksytysti suorittaneista uusista nuoriso- ja alue-erotuomareista, jotka maksettuaan erotuomaritoimintaan oikeuttavan lisenssin saavat oikeuden toimia nuoriso- tai alue-erotuomarina.

IV Erotuomari tehtävien nimeäminen

Virallisissa otteluissa on oltava erotuomariyksikön valtuuttamat erotuomarit.

Erotuomariyksikkö nimeää seuraavat eri sarjatasojen erotuomarinimeäjät.

Korisliigan nimeäjä vastaa Korisliigan otteluiden nimeämisestä. Pääsarjanimeäjä vastaa miesten I-divisioonien A ja B, Naisten Korisliigan ja I-divisioonan pudotuspelien sekä junioreiden SM-pudotuspelien nimeämisestä. Liitonimeäjät vastaavat vastualueillaan naisten I-divisioonan, miesten II-divisioonan, junioreiden SM-sarjojen ja valtakunnallisten I-divisioonien nimeämisestä. Aluenimeäjät vastaavat muiden alueen järjestämien sarjojen nimeämisestä.

Erotuomarinimeäjä voi poikkeustapauksissa nimetä erotuomarin luokitustaan ylemmän sarjan otteluun.

Aluenimeäjä voi tarvittaessa nimetä otteluun vain yhden erotuomarin.

Erotuomariyksikkö voi nimetä myös komissaarin ratkaisuootteluihin tai turnauksiin. Komissaareille on omat toimintaohjeet.

FIBA:n virallisiin otteluihin erotuomarit nimeää FIBA. Muihin kansainvälisiin otteluihin erotuomarit nimeää erotuomariyksikkö.

Erotuomariyksikkö nimeää kansainväliselle kilpailumatkalle lähtevän erotuomarin.

Erotuomariyksikkö, alueen erotuomariyhmä tai erotuomarinimeäjä voi harkintansa mukaan peruuttaa erotuomarille nimetyn erotuomari tehtävän, jos erotuomari ei ole suoriutunut hänelle annetuista erotuomari tehtävistä asianmukaisesti tai on laiminlyönyt tehtävänsä tai siihen olennaisesti kuuluvia velvoitteita tai muusta, erotuomarista riippumattomasta syystä.

Erotuomariyksikkö tai alueen erotuomariyhmä voi harkintansa mukaan rajoittaa tulevien erotuomari tehtävien nimeämistä, jos erotuomari ei ole suoriutunut hänelle annetuista erotuomari tehtävistä asianmukaisesti tai on laiminlyönyt tehtävänsä tai siihen olennaisesti kuuluvia velvoitteita.

Erotuomariyksikkö voi harkintansa mukaan esittää liittohallitukselle erotuomarivaltuutuksen peruuttamista, jos erotuomari ei ole suoriutunut hänelle annetuista erotuomaritehtävistä asianmukaisesti tai on laiminlyönyt tehtävänsä tai siihen olennaisesti kuuluvia velvoitteita.

V Erotuomarien peruskoulutusvaatimukset

SM-sarjaerotuomari (SME)

- on toiminut pääsarjaerotuomarina vähintään yhden kilpailuvuoden ajan osoittaen erinomaista pelinjohtokykyä.
- osallistuu kilpailuvuosittain erotuomariyksikön määrittämiin koulutuksiin ja suorittaa SME-tuomareilta vaadittavat testit hyväksytysti.

Pääsarjaerotuomari (PSE)

- on toiminut liittoerotuomarina vähintään yhden kilpailuvuoden ajan osoittaen erinomaista pelinjohtokykyä.
- osallistuu kilpailuvuosittain erotuomariyksikön määrittämiin koulutuksiin ja suorittaa PSE-tuomareilta vaadittavat testit hyväksytysti.

Liittoerotuomari (LTE)

- on toiminut vähintään yhden kilpailuvuoden ajan sarjaerotuomarina osoittaen hyvää pelinjohtokykyä.
- on suorittanut hyväksytysti kansallisen erotuomariklinikan (KEK).
- osallistuu kilpailuvuosittain erotuomariyksikön järjestämään kauden avauskoulutukseen ja suorittaa liittoerotuomareilta vaadittavat testit hyväksytysti.
- Liittoerotuomarit jaetaan kahteen ryhmään seuraavasti:
  - LTE-A-tuomarin tulee vuosittain osallistua vaadittaviin koulutuksiin ja suorittaa vaadittavat testit hyväksytysti. Ensisijaisesti LTE-luokituksen vaativiin sarjoihin nimetään LTE-A- tai ylemmän luokituksen erotuomareita.
  - LTE-B-tuomarin tulee vuosittain osallistua vaadittaviin koulutuksiin ja suorittaa vaadittavat testit hyväksytysti, lukuun ottamatta fysiikkatestiä. LTE-B-tuomareita nimetään LTE-luokituksen vaativiin sarjoihin tarpeen mukaan.

Sarjaerotuomari (SAE)

- on osallistunut alueelliselle koulutuslinikalle ja alue-erotuomarina osoittanut pelinjohtokykynsä.
- osallistuu kilpailuvuosittain erotuomariyksikön järjestämään kauden avauskoulutukseen ja suorittaa sarjaerotuomareilta vaadittavat testit hyväksytysti.

Alue-erotuomari (ALE)

- on suorittanut hyväksytysti jatkokurssin.
- on toiminut vähintään kolme kuukautta nuorisootuomarina ja tuominut aktiivisesti alueen nuorten otteluita.
- on täyttänyt kuusitoista (16) vuotta. Erotuomariyksikkö voi kuitenkin poikkeustapauksessa hyväksyä alue-erotuomariksi tätä nuoremmankin henkilön.
- osallistuu kilpailuvuosittain erotuomariyksikön järjestämään kauden avauskoulutukseen ja suorittaa alue-erotuomarilta vaadittavat testit hyväksytysti.

Nuorisoerotuomari (NUE)

- on suorittanut hyväksytysti peruskurssin.
- on täyttänyt viisitoista (15) vuotta. Erotuomariyksikkö voi kuitenkin poikkeustapauksessa hyväksyä nuorisoerotuomariksi tätä nuoremman henkilön.
- osallistuu kilpailuvuosittain erotuomariyksikön järjestämään kauden avauskoulutukseen ja suorittaa nuorisoerotuomarilta vaadittavat testit hyväksytysti.

Vain kauden avauskoulutukseen osallistuneet erotuomarit voivat toimia aktiivisina erotuomareina kyseisellä kaudella.

Erotuomariyksiköllä on oikeus päättää mahdollisista poikkeuksista edellä mainittuihin vaatimuksiin.

VI Erotuomarin velvollisuudet

- Erotuomari on velvollinen rekisteröitymään FIBA Organizeriin kilpailuvuosittain 31.8. mennessä
- Erotuomarin on lunastettava erotuomari toimintaan oikeuttava lisenssi kilpailuvuosittain 31.8. mennessä
- Erotuomari on velvollinen tuomitsemaan hänelle nimetyt sekä myyntilistalta poimimansa ottelut
- Erotuomarin on huolehdittava tuomitsemistehtävänsä suorittamisesta asianmukaisella velvollisuudentunnolla, kuten:
  - päivitettävä viipymättä yhteystietonsa muutokset FIBA Organizeriin
  - ilmoitettava FIBA Organizeriin kaikki joko sukulaisuudesta tai muista sidonnaisuuksista johtuvat seura- ja joukkuekohtaiset esteellisyytensä koko kauden ajaksi 31.8. mennessä tai heti niiden tultua ilmi
  - ilmoitettava omista ajankohtaan sidotuista esteellisyyksistään FIBA Organizeriin riittävän ajoissa.
  - ollessaan estynyt suorittamasta erotuomari tehtävänsä, erotuomarin on hankittava itselleen sijainen ja mikäli se ei ole onnistunut, ilmoitettava tästä esteestään viimeistään ottelua edeltävänä päivänä erotuomarinimeäjälle.
  - oltava pelipaikalla pelisääntöjen mukaisesti vähintään 20 minuuttia ennen ilmoitettua alkamisajankohtaa, ellei toisin määrätä, ja suoritettava sääntöjen ja sarjamääräysten mukaiset valmiustoimenpiteet riittävän aikaisin, jotta ottelu pääsee alkamaan määräaikana
  - esiinnyttävä kaikkia osapuolia kohtaan asiallisesti ja lajia kunnioittavasti sekä noudatettava Koripalloliiton kilpailusääntöjä ja sarjakohtaisia määräyksiä
  - erotuomari tehtävissä toimiessaan esiinnyttävä virallisten pelisääntöjen määrittämässä erotuomariasussa (erotuomaripaita, mustat suorat housut, mustat sisäkäyttöön tarkoitetut urheilujalkineet sekä mustat sukat) ja liiton järjestämissä peleissä käytettävä liiton hyväksymää lämmittelytakkia. Nuorisoerotuomareilla asuna voi vaihtoehtoisesti olla liiton hyväksymä nuorisoerotuomaripaita, tummat pitkät housut ja sisäkäyttöön tarkoitetut urheilujalkineet.
  - ilmoitettava komissaarille, jos sellainen on otteluun nimetty
  - huolehdittava, että ottelupöytäkirja on asianmukaisesti täytetty
  - valvottava, että pelaajien, valmentajien ja erotuomareiden lisenssinumerot on kirjoitettu ottelupöytäkirjaan
  - johdettava ottelua sääntöjen mukaan ja puolueettomasti
  - laadittava raportti kilpailun järjestäjälle tuomitsemastaan ottelusta jätetyn vastalauseen johdosta

- tehtävä ilmoitus kilpailun järjestäjälle havaituista järjestelyrikkeistä sekä puutteista
- laadittava raportti kilpailun järjestäjälle pelistä erottamisen johdosta
- pidettävä mukanaan erotuomarilisenssinsä (mobiili/tulostettu)
- SME- ja PSE-tuomarit ovat velvollisia osallistumaan erotuomarien kouluttamiseen

VII Erotuomareiden oikeudet

Erotuomari on oikeutettu tuomitsemaan koripallo-otteluita, kun hän on osallistunut luokituksensa mukaiseen kausittaiseen koulutukseen sekä suorittanut hyväksyttävästi siihen liittyvät testit. Erotuomarilla pitää olla maksettuna koripallo- tai erotuomarilisenssi.

Erotuomareilla on oikeus saada tuomitsemastaan ottelusta liittohallituksen kilpailuvuosittain vahvistama sarjakohtainen palkkio sekä matkakorvaus ja päiväraha kulloinkin voimassa olevan Suomen Koripalloliiton matkustussäännön mukaisesti.

Liitto maksaa kunkin ottelun erotuomaripalkkiot ja aiheutuneet kulukorvaukset kuukausittain erotuomarin ilmoittamalle pankkitilille. Erotuomarin tulee toimittaa verokorttinsa liittoon. Jos ottelu peruuntuu ja erotuomarit ovat saapuneet pelipaikalle, he ovat oikeutettuja syntyneisiin matkakorvauksiin.

Jos ottelupaikalla on vain yksi erotuomari, on erotuomari oikeutettu puolitoistakertaiseen ottelupalkkioon.

Toisen erotuomarin saapuessa ottelupaikalle myöhässä jo ottelun alettua tai poistuessaan ennen ottelun päättymistä, on hän oikeutettu saamaan vain puolet erotuomaripalkkiosta. Koko ottelun paikalla ollut erotuomari on tällöin oikeutettu saamaan puolitoistakertaisen palkkion. Mikäli erotuomari saapuu ottelupaikalle vasta ensimmäisen puoliajan jo päätyttyä, hän ei ole oikeutettu erotuomaripalkkioon lainkaan.

SME- ja PSE-tuomareilla on oikeus päästä maksuttomasti seuraamaan liiton, alueiden ja seurojen järjestämiä otteluita. LTE-tuomareilla on oikeus erotuomarikorttiin, joka oikeuttaa runkosarjan ottelussa oikeuden ostaa halvimman kategorian pääsylipun. Liitto toimittaa vapaa- ja erotuomarikortin kaikkien em. luokkien erotuomareille.